

Stockholm 2021-11-25

Socialminister Lena Hallengren
Ledamöterna i Socialutskottet

En långsiktigt hållbar schablonersättning

I budgeten för 2022 höjs den statliga schablonersättningen för personlig assistans med 1,5 procent, vilket understiger kostnadsökningen för kollektivavtalade löneökningar och allmänna kostnadsökningar i samhället. Under åren 2014–2020 steg medellönerna i Sverige med 15 procent (källa: SCB) medan assistansersättningen endast räknades upp med 8,7 procent.

Med undantag för uppräkningsen i innevarande års budget har schablonhöjningen under många år understigit kollektivavtalade löneökningar. Detta påverkar arbetsgivarnas utrymme för bland annat kompetensutveckling och arbetsmiljöarbete och drabbar såväl personliga assistenter som assistansanvändare.

Över tid leder detta till försämrade kvaliteten för assistansanvändarna och sämre förutsättningar för arbetstagarna inom personlig assistans. För människor som lever med personlig assistans är assistansen det absolut viktigaste för att upprätthålla en god livskvalitet. Försämring av assistansen innebär en direkt negativ inverkan på deras liv, med bland annat sämre möjligheter att rekrytera och behålla yrkesskickliga assistenter.

Vi vill också påminna om utredningen Översyn av yrket personlig assistent – ett viktigt yrke som förtjänar bra villkor (SOU 2020:1), som visar behovet av ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete i branschen och vikten av långsiktiga seriösa arbetsgivare som arbetar systematiskt för att säkerställa en trygg arbetsmiljö.

I samband med presentationen av budgetpropositionen har ansvarig minister Lena Hallengren uttryckt att innevarande års schablonuppräkningsen om 3,5 procent berodde på den pågående Covid 19-pandemin. Vi vill invända mot denna historieskrivning och påtala att detta inte kommunicerades när höjningen presenterades förra hösten. Det vore därför olyckligt att nu sprida en uppfattning om att höjningen om 3,5 procent var en engångshändelse relaterad till pandemin, och att 1,5 procent, som Hallengren uttryckt det är vad "som normalt gäller". Vi menar tvärtom att det normalt gällande måste vara en uppräkningsen i linje med kollektivavtalade löneökningar och allmänna kostnadsökningar i samhället. Detta är ett minimum för att den svenska modellen ska kunna upprätthållas inom personlig assistans.

Assistansanordnare med kollektivavtal tvingas nu hitta besparingar i sina verksamheter för mellanskillnaden mellan de kollektivavtalade löneökningarna och schablonuppräknings. Detta är inte långsiktigt hållbart, varken för arbetsgivarna, de personliga assistenterna eller assistansanvändarna.

Vi uppmanar därför riksdagspartierna att se över schablonersättningen och skapa en långsiktigt hållbar finansieringsmodell.

Sophie Karlsson, ordförande Intressegruppen för Assistansberättigade, IfA
Cecilia Blanck, verksamhetschef Riksföreningen JAG
Johan Ingelskog, avtalssekreterare Kommunal
Staffan Isling, vd Sveriges Kommuner och Regioner, SKR
Per Nordenstam, vd Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation
Petter Skogar, vd Fremia
Antje Dederling, förbundsdirektör Vårdföretagarna